

NOTULEN DEELNEMERSVERGADERING VAN 1 SEPTEMBER 2016 van 16:00-17:30 uur

---

Aanwezig van het Bestuur: de heer P. van der Wal (voorzitter), de heer J. Voskuilen, de heer R. Dieker, de heer P. de Jaeger, mevrouw M. Jager-Smeets, mevrouw L. Gabriëlse (aspirant bestuurslid)

Notulist: mevrouw S. Nandelall (bestuursondersteuning)

Afwezig: n.v.t.

---

1. Opening en mededelingen

Opening

De heer Van der Wal opent de vergadering om 16:00 uur en heet de aanwezige deelnemers welkom. Er zijn vandaag ongeveer 15 á 20 deelnemers aanwezig.

2. Mededelingen van de voorzitter

De heer Van der Wal, die de heer Stoffels als bestuursvoorzitter van het pensioenfonds heeft opgevolgd, stelt zichzelf voor. Hij is sinds 12 juli 2016 bestuurslid en bestuursvoorzitter van het pensioenfonds. In het dagelijks leven is hij hoofd van de IAD. Hij gaat deze uitdaging met veel plezier aan en volgt de nodige cursussen om zijn pensioenkennis bij te spijkeren en op peil te houden. De overige leden stellen zich aan de aanwezigen voor. De heren Dieker, Voskuilen en De Jaeger zijn oud bekenden en nieuw zijn de dames Jager-Smeets tevens voorzitter van de beleggingscommissie en Gabriëlse, die als aspirant bestuurslid nog in afwachting is van de instemming van DNB.

Ook nieuw is mevrouw Nandelall, die sinds 1 augustus 2016 mevrouw Bannet is opgevolgd als ambtelijk secretaris van het pensioenfonds. Zij maakt vandaag het verslag van deze vergadering.

3. Notulen jaarlijkse vergadering voor deelnemers van 25 juni 2015

De heer Van der Wal neemt het verslag per pagina met de aanwezigen door.

Door een deelnemer wordt gevraagd naar de stand van zaken rondom de overgang naar een mogelijke nieuwe regeling, zoals vermeld op pagina 9 van het verslag. Inmiddels is bekend dat er per januari 2016 een CDC-regeling is ingevoerd en er wordt verwezen naar het pensioenreglement van 2016.

Er zijn verder geen vragen of opmerkingen over de notulen.

De deelnemersvergadering stelt de notulen van de jaarlijkse vergadering van de deelnemers van 25 juni 2015 ongewijzigd vast.
--

4. Bespreking van het jaarverslag 2015

Het bestuur geeft aan de hand van een presentatie, een toelichting op het jaarverslag.

Dekkingsgraadverloop

De Dekkingraad (UFR) startte het boekjaar met 117,6% en eindigde met 110,1%. Dit kwam door de wijziging rentetermijn structuur -8%, een beleggingsresultaat van -2% en de verleende toeslagen die een negatief effect op de dekkingsgraad van -0,8% hadden. De nieuwe aanspraken en uitkeringen hadden een positief effect van 1,5% op de dekkingsgraad.

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV) bedroeg 114,7%. Het VEV houdt rekening met de risico's (renterisico, kredietrisico, valutarisico en aandelenrisico) die het fonds loopt.

Premie

Het pensioenfonds heeft de volledige premie van de sponsor ontvangen. De inkoop van de nominale pensioenen bedroeg € 5,6 mln. De uitvoeringskosten bedroegen € 1,3 mln en de solvabiliteitsopslag kostte € 800.000,-. De kostendekkende premie was in totaal 2,3 mln hoger dan in 2014. Sinds 2014 ontvangt het pensioenfonds geen bijdrage meer van de sponsor voor de toeslagverlening. Hierdoor was de ontvangen premie ook een stuk lager dan in 2014 en bedroeg in 2015 € 9,2 mln.

Resultaat

Het resultaat bedroeg -€ 16,4 mln. Dit kwam onder andere door de beleggingsresultaten van -€ 12,1 en -€ 8,9 en de toeslagverlening die €1,8 mln kostte.

Het resultaat op de premie was € 2,6 mln.

Toeslagverlening

Alle deelnemers hebben in 2015 een toeslag ontvangen. De actieve deelnemers kregen een toeslag van 1,0% en de inactieve deelnemers 0,5 %. Deze toeslagen zijn verleend op basis van staffels en de financiering is zodanig dat de toeslagverlening niet aan een ambitie gekoppeld kan worden.

De consumentenprijsindex (CPI) bedroeg in mei 2015 1,1%.

Uitvoeringskosten

De kosten van het pensioenbeheer bedroegen in 2015 € 1.042, - per deelnemer. Een forse stijging van de kosten ten opzichte van 2014. Dit komt door de hogere advieskosten in verband met de nieuwe pensioenregeling, nieuw FTK en APF-onderzoek en de overgang naar een nieuwe administrateur.

Deelnemersbestand

In 2015 is het aantal actieve deelnemers licht gestegen en ook het aantal inactieven (slapers) steeg. Het aantal gepensioneerden steeg licht. Vergeleken met 2014 is de herstelkracht groter.

Beleggingen

- Performance

De heer Van der Wal geeft het woord aan mevrouw Jager-Smeets, voorzitter van de Beleggingscommissie. De beleggingen worden afgezet tegen een benchmark. De performance was in 2015 minder dan in 2014. De performance van de matching portefeuille bedroeg -1,4 % en die van de returnportefeuille 3,5%.

- Rente

De grafiek die de dagelijkse nominale rentetermijnstructuur laat zien, wordt toegelicht.

Hierin is de rentegevoeligheid te zien. De grafiek is verdeeld in buckets met verschillende rentes. In de kolommen zijn de verplichtingen weergegeven. Die laten zien hoe de verplichtingen afgedekt zijn ten opzichte van de beleggingen. Er is meer afgedekt rond de 10 en 15 jaar terwijl de verplichtingen rond de

30 tot 50 jaar minder zijn afgedekt. Ook nu is er weer voor gekozen om niet evenwichtiger over de curve te hedgen.

- Bijzonderheden in 2015

De voorzitter gaat in op de ontwikkelingen in 2015. Er is bijzondere aandacht besteed aan de nieuwe pensioenregelingen per 1 januari 2015 en 1 januari 2016. De nieuwe pensioenregeling per januari 2015 had gevolgen voor het opbouwpercentage 1,875% in plaats van 2%, de franchise € 14.000 in plaats van € 15.000, nabestaandenpensioen 20% opbouw en 50% risicobasis in plaats van 70% risicobasis en boven de € 100.000 is de toezegging netto inclusief risicoverzekering voor het nabestaandenpensioen. Per 1 januari 2016 is er een CDC regeling ingevoerd, waarbij er voor de sponsor geen verplichting of recht meer bestaat ten aanzien van al opgebouwde aanspraken. Deze nieuwe regeling heeft geen gevolgen voor toeslagambities en is geen inhoudelijke wijziging van de regeling.

- Overgang naar nieuwe de administrateur AZL

De transitie van Delta Lloyd naar AZL is soepel verlopen. AZL is een pensioenuitvoerder dat pensioenadministratie als kernactiviteit heeft. Met AZL zijn er duidelijke afspraken gemaakt over service levels en rapportages. Er is meer aandacht voor vragen van deelnemers en meer inhoudelijke kennis voor de beantwoording van vragen. Een deelnemer deelt een positieve ervaring en een ander vertelt dat er mogelijk kosten in rekening worden gebracht als er “teveel “ vragen worden gesteld. Dit laatste zal worden uitgezocht bij AZL.

- De nieuwe website via BridgeVest

De nieuwe website wordt positief ontvangen. Volgens de aanwezigen is het heel gebruiksvriendelijk. Niet alle gegevens zijn actueel en daar waar nodig zal het één en ander geactualiseerd moeten worden. Het pensioenfondsbestuur en de organen/commissies hebben een update nodig in verband met de vele wijzigingen en ook wordt er aandacht gevraagd om de laatste actuele fondsdocumenten te plaatsen. Het bestuur neemt dit mee.

- Wet Pensioencommunicatie

De belangrijkste verandering is de introductie van het Pensioen 1-2-3, die uit 3 lagen bestaat.

1. De eerste laag is een beknopte weergave van de pensioenregeling. Deze vervangt de huidige startbrief. Met AZL worden binnenkort afspraken gemaakt over de lay-out van een nieuwe startbrief.
2. In de tweede laag wordt laag één uitgebreider beschreven.
3. De derde laag bestaat uit documenten die bij de regeling horen, bijvoorbeeld het pensioenreglement.

De aanwezige deelnemers reageren positief.

5. Pensioenfonds vandaag en in de toekomst

Mevrouw Jager-Smeets geeft een toelichting op de laatste ontwikkelingen.

Ontwikkelingen tot en met juni 2016: Resultaten

- Dekkingsgraadontwikkeling tot en met heden
  - Op basis van swapcurve: gedaald van 104,4% naar 95,4%
  - Op basis van DNB: gedaald van 110,1% naar 104,6%
- Performance beleggingen (tot en met juli)
  - Beheerd vermogen is met € 45 mln gestegen naar € 334 mln

- Matching portefeuille (inclusief overlay): 19,2% (benchmark 20,1%), al een verbetering ten opzichte van 2015 (-1,4%)
- Return portefeuille: 2,81% (benchmark 3,1%), was in 2015 nog 3,5%, een lichte daling.

Ontwikkelingen tot en met juni 2016: Gebeurtenissen

- Wisselingen bestuur
  - De volgende bestuursleden zijn afgetreden: de heer T. Stüker (uit dienst), mevrouw P. Valk (uit dienst) en de heer M. Stoffels (toegetroeden tot Raad van Bestuur)
  - Aangetroeden bestuursleden: mevrouw M. Jager-Smeets, de heer P. van der Wal en mevrouw L. Gabriëlse (in afwachting van de instemming van DNB)
- De verschillende toekomstscenario's zijn besproken tijdens de Strategiedag van het bestuur op 15 april 2016.
- Per 1 januari 2016 is er een CDCregeling van kracht. Deze regeling is al eerder in de vergadering genoemd en besproken.
- Het bestuur heeft een request for information rond de APF in de markt gezet bij Centraal Beheer APF, Delta Lloyd APF, de Nationale en het Nederlandse pensioenfondsen. Deze pensioenfondsen zijn allen in afwachting van een vergunning van DNB.

Ontwikkelingen sinds juli 2016

Zoals eerder aangegeven is het bestuur bezig met de uitwerking van toekomstscenario's voor het pensioenfonds waaronder het vervolg APF-traject. Er worden in de tweede helft van 2016 diverse gesprekken gevoerd met pensioenfondsen als voorbereiding op de toekomst, waarbij verschillende mogelijkheden worden besproken.

6. Rondvraag en sluiting

De volgende vragen/opmerkingen van de deelnemers komen aan de orde.

- Een paar deelnemers uiten hun ongenoegen over de gang van zaken rond de eerste uitnodiging voor de jaarvergadering die eerst op 30 juni zou worden gehouden en op het laatste moment geen doorgang vond. Het bestuur biedt nogmaals excuses aan voor de onduidelijkheid en de late afzegging van de vergadering.
- De communicatie naar slapers en gepensioneerden moet beter. Niet alle gepensioneerden hebben toegang tot internet en niet iedereen heeft een e-mailadres. Deze groep vindt digitale communicatie alleen, niet voldoende. Wat is er met de papierenpost gebeurd? Het bestuur gaat in op de kosten die aan papierenpost verbonden zijn en vraagt toch met nadruk aan de aanwezigen om zoveel mogelijk een e-mailadres op te geven. De communicatiecommissie zal dit oppakken om te komen tot een zo compleet mogelijk bestand met e-mailadressen.
- Een van de deelnemers maakt een opmerking over een post in de balans van de jaarrekening. Volgens hem klopt het niet en vraagt hier aandacht voor. Correctie is in principe niet mogelijk want het jaarverslag is al definitief en bij DNB ingediend.
- Er wordt gevraagd of het al bekend is in welke richting het pensioenfonds op gaat, worden we een Apf, sluiten we aan bij een Bpf of blijven we een Opf? Het bestuur kan hier geen antwoord op geven. Men houdt alle opties open. Het belang van de deelnemers en dat van de werkgever staat centraal en zorgt ook voor een spagaat. De aanwezigen hebben begrip voor deze soms lastige positie van het pensioenfonds.

- Tot slot geeft één van de oudere gepensioneerden te kennen dat zij het op prijs stelt als er op de volgende jaarvergadering een lijst van overleden (oud) werknemers ter inzage beschikbaar is. Het bestuur zal haar verzoek meenemen en probeert hieraan te voldoen.

Er is verder niets voor de rondvraag en de voorzitter dankt de deelnemers voor hun aanwezigheid en inbreng, waarna de vergadering om 17:30 uur wordt gesloten.